

Al enige tijd loopt er in HVB een debat over de toekomst van de visserij. Het opende in september met een stuk van Flor Vandekerckhove ('Waarom de Europese Unie almaar meer vis invoert...') en werd vorige maand verder gezet met een tekst van de filosoof Matthias Lievens ('Vissen in de toekomst'). Deze maand neemt een politicus het woord. Wouter De Vriendt is optimistisch, zelfs voor wat betreft de visserij in zijn woonplaats.

En toch heeft de visserij in Oostende een toekomst

We mogen niet blind zijn: de visserijsector heeft het moeilijk. Maar dat is geen nieuws, de neerwaartse trend is al jaren bezig. De Belgische visserijvloot bestaat nog maar uit een 90-tal schepen, waarvan minder dan 30 in Oostende. De brandstofkosten per kilo gevangen vis zijn hoog om dragen. En om overbevissing en ecologische rampvisserij te voorkomen, is een omschakeling naar duurzame visserij nodig. Maar als de politiek in de visserij gelooft, zijn er wel degelijk kansen. Niet alleen voor de visserij als geheel, maar ook voor Oostende. Want mogen we erop wijzen dat de consument graag vis eet en méér vis wil? Al te vaak wordt deze simpele vaststelling genegeerd, maar toch is het belangrijk om dit te benadrukken. Flor Vandekerckhove toont het met cijfers aan: de vraag naar vis is stijgende. Het product is in trek en voor de visserij is dat een goede basis om verder te werken. Laten we wel wezen, de concurrentie met de veel goedkopere ingevoerde vis is natuurlijk enorm. Maar ik ben ervan overtuigd dat de consument bereid is om te betalen voor kwaliteitsvolle verse vis. Een goed werkende vismijn kan in die kwaliteit ten aanzien van de directe consument een grote rol spelen. Matthias Lievens spreekt in zijn essay over de mechanismen van het rooibouwkapitalisme in de visserij en de noodzaak aan anders consumeren en produceren. De rooibouwmechanismen komen in essentie neer op het streven naar veel winst

op een zo kort mogelijke tijd. Toegepast op de visserij is dat de kortste weg naar zelfvernietiging. De visserij zal duurzaam zijn of niet zijn en overbevissing tegengaan is de beste garantie op het voortbestaan van het mooie vissersberoep. Hier kan een sterke overheid een rol spelen, door kansen geven en de sector levensvatbaar te maken. Soms tegen kortetermijnbelangen in, zoals het protest tegen de Europese quota duidelijk maakt. Velen erkennen dat Europa steun geeft aan vissers die (duurzame) investeringen plannen, maar klagen over de Europese regelgeving op het vlak van quota. Onlangs nog, toen de Europese Commissie haar voornemen bekend maakte om de quota voor 64 vissoorten in de Noordzee en de Atlantische Oceaan te verstrengen.

Nochtans is de hamvraag of we bereid zijn om kortetermijnbelangen van specifieke reders opzij te zetten voor het algemene belang van de visserijsector op lange termijn. Bij wijze van illustratie: de helft van de gevangen kabeljauw heeft niet de kans gekregen om zich voort te planten. Hieraan niets doen, is op korte termijn de eigen zakken vullen, maar op langere termijn de eigen ramen ingooien.

De verdere verspreiding van duurzame visserijtechnieken is een ander element. Flor Vandekerckhove stelt dat de sector tien jaar geleden de weg van de duurzame visserij insloeg, maar we staan nog maar aan het begin. Als de boomkorvisserij zo dominant blijft, heeft de Belgische Noordzeevloot weinig of geen toekomst. Met de boomkormethode wordt de bodem omgewoeld en worden tal van populaties verstoord. Bovendien wordt veel zeeleven nodeloos vernietigd door de grote ongewenste bijvangsten. De boomkorvissersboten verbruiken ook massa's energie, omdat ze zware netten met kettingen over de bodem moeten slepen. 1 kilo vis die zo gevangen wordt staat daardoor voor 2,5 liter brandstof. Dit is wurgend voor de sector. De omvorming van de vloot moet door de verschillende overheden voluit ondersteund worden. Alternatieve sleepnetmethodes zoals tweelingbordnetten, flyshooting en outriggerbordnetten en alternatieve visserijmethoden zoals de staand want, hengel en potten hebben elk voor verschillende vissoorten hun potentieel. Duurzame visserij moeten we combineren met een uitbreiding van mariene beschermde gebieden waar niet mag gevist worden. Deze zones fungeren als een kraamkamer en de zee flora en -fauna kan er zich herstellen. De vispopulatie kan er groeien en uit buitenlandse ervaringen weten we dat voorheen bedreigde vissoorten na verloop van tijd buiten de beschermde gebieden uitzwermen.

Met de fenomenale uitdagingen in zicht, is het nodig om de bestaande organisaties onder een kritische loep te houden. Zo heeft de Stichting voor Duurzame Visserij (SDVO) als opdracht het promoten van duurzame visserij, maar de kritiek op de werking van de Stichting neemt almaar toe. Na Euro-parlementslid Bart Staes, is nu ook Vlaams Minister-President Kris Peeters vernietigend voor de SDVO. Op twee jaar tijd leed de SDVO 7 miljoen euro verlies en in het kader van het nieuwe programma Europees Visserijfonds werd geen enkel project van de SDVO goedgekeurd. Dat zegt veel. Ook de Oostendse politieke verantwoordelijken hebben een taak om kansen te scheppen voor de visserij. Als er ruimte is voor een Belgische visserij, is er zeker ruimte voor visserij in Oostende. Oostende kan zelfs nog altijd de belangrijkste vissershaven worden aan de Belgische kust, als er gekozen wordt voor een taakverdeling met Zeebrugge dat amper 25 km verder ligt. Als Zeebrugge in Oostende een nieuwe vismijn

wil bouwen en als de havenbesturen tot meer samenwerking komen, is zo'n taakverdeling mogelijk. Maar dan moet het stadsbestuur stoppen met het lanceren van zotterijen als het dempen van het Visserijdok om meer plaats te hebben voor containers. In de Oostendse politiek heb ik mij daar steeds tegen verzet omdat dit een historische fout zou zijn. Op het vlak van containertrafiek kan Oostende nooit op tegen Zeebrugge, waarom dan toch kost wat kost die concurrentieslag aangaan en de haveninfrastructuur in die zin hervormen? Het verdwijnen van Cobelfret zou een belangrijke les moeten zijn, maar sommigen zijn blijkbaar zeer koppig. Voor mij is één zaak duidelijk. Als de Belgische consument vis wil, is er geen enkele reden waarom een Belgische visserij geen toekomstkansen zou hebben. Waarom zouden we ons de kaas van het brood moeten laten eten door andere landen of door import? De Europese en Vlaamse overheden hebben niet alleen het recht, maar ook de plicht om een halt toe te roepen aan de roofbouwvisserij. Maar in ruil voor quota en voorwaarden inzake duurzame visserij, wordt het tijd dat zij, maar ook het Oostendse stadsbestuur, luidop hun steun toezeggen aan de visserij. Geen mosselen noch vis, waarbij niemand zich durft uitspreken over de toekomstperspectieven. Een duurzame visie op de visserij heeft wat mij betreft slechts één duidelijk einddoel, namelijk een leefbare en rendabele Belgische visserij. Ook en zeker in Oostende.

Wouter De Vriendt (www.wouterdevriendt.be)
foto's: Jo Clauwaert

Wouter De Vriendt (°1977) is licentiaat in de politieke wetenschappen. Voor de partij Groen! zetelt hij in de Oostendse gemeenteraad en in de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

Stichting voor Duurzame Visserijontwikkeling

SVDO vzw
Wandelaarkaai 4
8400 Oostende
Tel: 059 50 95 26
Fax: 059 50 96 64
info@sdvo.be

Openingsuren:
Van maandag t/m donderdag
van 8.30u tot 12.15u - 13u tot 17u
Op vrijdag van 8.30u tot 12.30u

Zeevisserfonds
Wandelaarkaai 4
8400 Oostende
Tel: 059 50 95 55
Fax: 059 50 95 25
info@zeevisserfonds.be

Openingsuren:
Van maandag t/m donderdag
van 8.30u tot 12.15u - 13u tot 17u
Op vrijdag van 8.30u tot 12.30u